EVALUAREA CURRICULUMULUI PENTRU ÎNVĂȚAREA ȘI EDUCAȚIA ADULȚILOR: CADRUL METODOLOGIC

CURRICULUM EVALUATION FOR ADULT LEARNING AND EDUCATION: THE METHODOLOGICAL FRAMEWORK

Veaceslav BOLIEV, ORCID: 0000-0003-1930-5173
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 37.016:374.71

e-mail: bolievveaceslav@gmail.com

Introducere. *Demersul de operaţionalizare* a modelului de evaluare a calităţii curriculumului şcolar proiectat şi metodologia de evaluare constituie un parcurs complex dezvoltat în funcţie de:

- *Componenta strategică* subordonată conceptului teoretic şi modelului de evaluare a calităţii curriculumului şcolar proiectat care valorizează componentele curriculare supuse evaluării în raport cu criterii şi indicatori.
- *Componenta tactică* subordonată domeniului praxiologic de analiză a calităţii curriculumului şcolar proiectat care valorizează ansamblul de metode, instrumente de evaluare şi proceduri de lucru relaţionându-l cu obiectivele, etapele şi obiectul evaluării.

Demersul metodologic evidenţiază funcţiile evaluării generate de cadrul de referinţă şi descrie parcursul operaţional al evaluării tehnice, demers structurat schematic astfel:

Nivel		**Etape și obiective ale evaluării calității curriculumului educațional proiectat**		**Rolul și funcțiile evaluării**	
Nivelul strategic și tactic al procesului de evaluare a calității curriculumului educațional proiectat	→	**1.** Evaluarea oportunităţii selecţiei ***finalităţilor disciplinei*** şi a calităţii formulării acestora în relaţie cu concepţia generală a curriculumului şi specificul domeniului.	←	*Evaluare de context*	***Evaluare de regularizare***
	→	**2.** Evaluarea oportunităţii selecţiei ***obiectivelor generale*** şi a calităţii formulării acestora în relaţie cu concepţia generală a curriculumului, finalităţile, specificul domeniului şi a ariei curriculare.	←	*Evaluarea „intrărilor”*	
	→	**3.** Evaluarea oportunităţii selecţiei ***obiectivelor-cadru*** şi a calităţii formulării acestora în relaţie cu obiectivele generale.	←	*Evaluarea „intrărilor”*	
	→	**4.** Evaluarea oportunităţii selecţiei ***obiectivelor de referinţă*** şi a calităţii formulării acestora în relaţie cu obiectivele cadru.	←	*Evaluarea „intrărilor”*	
	→	**5.** Evaluarea selecţiei ***continuturilor*** şi a formulării acestora în relaţie cu concepţia generală a curriculumului, specificul domeniului şi cu obiectivele de referinţă.	←	*Evaluarea „intrărilor”*	
	→	**6.** Evaluarea selecţiei ***standardelor de evaluare*** şi a formulării acestora în relaţie cu sistemul de obiective şi conţinuturile învăţării.	←	*Evaluarea „ieşirilor”*	
	→	**7.** Evaluarea selecţiei ***activităţilor de învăţare*** şi a formulării acestora în relaţie cu obiectivele de referinţă, conţinuturile învăţării şi strategiile didactice.	←	*Evaluarea procesului*	***Evaluare de orientare***
	↑	***Revizuirea curriculumului educațional proiectat și experimentare ← Feed-back →***	↑		

Schema 1. Evaluarea curriculumului educațional proiectat: demers metodologic

În demersul metodologic descris schematic anterior, se observă că procesul de evaluare a curriculumului şcolar proiectat parcurge un traseu similar celui de proiectare, astfel încât calitatea produselor curriculare de la fiecare nivel este analizată şi evaluată în raport cu referenţialele care le-au generat. Aşadar, din perspectiva strategică a demersului metodologic, finalităţile sunt analizate în relaţie cu politicile educaţionale care le-au generat şi cu concepţia generală asupra curriculumului, obiectivele generale în relaţie cu concepţia generală, finalităţile, specificul domeniului şi a ariei curriculare, sistemul

obiectivelor de referinţă este relaţionat cu obiectivele cadru, dar şi în relaţie cu conţinuturile, conţinuturile sunt evaluate în raport cu concepţia generală a curriculumului, specificul domeniului şi cu Unități de competențe. Criteriile de evaluare acţionează pentru fiecare dintre componentele curriculare considerate obiect al evaluării.

Întrucât fiecare componentă se poate evalua după criterii şi indicatori specifici, pentru o mai bună operaţionalizare şi aplicabilitate, schema următoare descrie parcursul operaţional de relaţionare dintre demersul metodologic descris anterior, componente, etape, criterii, indicatori şi metodele de evaluare:

Obiectivul evaluării	**Indicatori**	**Metode de evaluare**
Finalităţi şi obiective generale	• Reprezentaţi vitatea şi legitimitatea finalităţilor disciplinei în relaţie cu domeniul de referinţă • Evitarea contaminărilor ideologice	Analiza de context Matricea de asociere
	• Reprezentativitatea. legitimitatea selecţiei obiectivelor generale în raport cu concepţia, finalităţile, specificul domeniului şi ariei curriculare	
Obiective-cadru	• Reprezentativitatea, legitimitatea obiectivelor în relaţie cu domeniul de referinţă	Analiza de context Harta de dezvoltare a conceptelor
	• Extensiunea obiectivelor	Matricea de asociere Analiza de conținut
	• Variabilitatea obiectivelor	
	• Continuităţi, discontinuităţi între obiectivele a două cicluri de învăţământ	
	• Fezabilitatea obiectivelor	Analiza de conținut Analiza comparată
Obiective de referință	• Raportul dintre obiectivele informative şi cele formative	Analiza de conținut Analiza cvalimetrică
	• Volumul obiectivelor	
	• Calitatea obiectivelor de referinţă în relaţie cu obiectivele-cadru	Harta de dezvoltare operațională a conceptelor Matricea de asociere
	• Dezvoltarea obiectivelor în succesiunea anilor de studiu în interiorul aceluiaşi obiectiv-cadru	
	• Sistematica obiectivelor	
	• Calitatea definirii obiectivelor	
	• Gradul de acoperire a principalelor categorii de obiective	Harta de dezvoltare operațională a conceptelor Analiza de conținut
	• Specificarea obiectivelor în relaţie cu diferenţele individuale	
	• Valoarea şi poziţionarea obiectivelor	

Conținuturi	• Rigoarea ştiinţifică, relevanţa culturală şi actualitatea informaţiilor	Analiza comparată
	• Respectarea structurii logice a ştiinţelor, tehnologiilor, a sistematicii domeniilor şi a produselor culturale	Analiza comparată
	• Concordanţa conţinutului cu obiectivele din curriculum	Matricea de asociere
	• Volumul cunoştinţelor	Analiza comparată
	• Accesibilitatea conţinuturilor	
	• Conţinuturile şi tratarea diferenţiată a elevilor	Analiza de conținut
	• Relevanţa pragmatică a conţinuturilor	Analiza comparată
	• Esenţialitatea infonnaţiilor, accentuarea cunoştinţelor cu valoare aplicativă şi capacitate de transfer	Analiza de conținut
	• Valoarea motivaţională	
	• Structuri interdisciplinare	
Activități de învățare	• Specificitatea activităţilor de învăţare în relaţie cu obiectivele	Analiza de conținut
	• Învăţarea şi diferenţele individuale	Analiza comparată
	• Învăţarea şi obiectivele educaţionale	
	• Promovarea învăţării active prin adoptarea unei metodologii didactice modeme	
	• Învăţarea şi accesibilitatea	Analiza de conținut și comparată
	• Învăţarea şi integrarea mijloacelor modeme în procesul de învăţare	Analiza comparată
Atandarde de evaluare	• Calitatea standardelor de performanţă	Analiza de conținut Analiza comparată
	• Implicaţiile standardelor pentru evaluare	
	• Calitatea tehnică a standardelor	Analiza de conținut

Schema 2. Metodologia de evaluare a calității curriculumului educațional proiectat

Concluzie. În acest demers metodologic, este evidenţiată relaţionarea clară dintre componenta de evaluat, criteriile după care se realizează evaluarea, indicatori, procedura de lucru şi metode într-o manieră sistemică, care susţine procesul de evaluare raţională descris prin model. Acest traseu operaționalizează evaluarea şi asigură monitorizarea variabilelor curriculare printr-un demers aplicativ funcţional. De remarcat faptul că metodele de evaluare sunt specifice pentru fiecare criteriu dar, aşa cum se observă din Schema 2, în funcţie de componentă, criteriile sunt verificate prin proceduri de lucru diferite datorită întrebărilor evaluative, care sunt personalizate şi pentru care răspunsul trebuie căutat utilizând un instrumentar adecvat.

Referințe:

1. NEAGU, M., ACHIRI, I. *Evaluarea curriculumului școlar proiectat*: Ghid metodologic. Iași: Editura PIM, 2008. 111 p.
2. GUȚU, Vl. ș.a. *Evaluarea Curriculumului școlar*: Ghid metodologic. MECC, IȘE, Chișinău: Lyceum, 2017. 76 p.

Rezumatul a fost elaborat în cadrul Programului de Stat: „Cadrul conceptual, metodologic și managerial al educației nonformale în Republica Moldova”. Cifrul: 20.80009.0807.23.